

ת"פ 35906/09/13 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 35906-09-13 מדינת ישראל נ' פלוני

לפני כבוד השופט שמואל מלמד
המאשימה:
נגד
מדינת ישראל
הנאשמים:
פלוני

החלטה

השתלשלות העניינים

ביום 19.3.15 בפני כבוד השופטת בן ארי הגיעו הצדדים להסכמה לפיה הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן, הורשע, ועתרו במשותף לעונש של חודשיים בעבודות שירות, מאסר על תנאי, התחייבות וכן פיצוי בסך 1,000 ₪ למתלונן.

נוכח הודאת הנאשם, הורשע ע"י השופטת בן ארי במיוחס לו בכתב האישום המתוקן, בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

הנאשם נשלח לממונה על עבודות השירות לבחון התאמתו לביצוע עבודות שירות מחו"ד ממונה נמצא כי הנאשם אינו מתאים לבצע עבודות שירות על רקע רפואי. הנאשם נשלח בשנית לממונה על עבודות השירות אולם לא התייצב.

בדיון שהתקיים ביום 20.12.15 הנאשם לא התייצב אולם הייתה הסכמה כי ככל שהמניעה לביצוע עבודות שירות היא

בגין מצבו הרפואי יסכימו הצדדים על ענישה בדמות צו של"צ.

לדין ב- 19.06.16 הנאשם לא התייצב. כך גם לדין ב- 26.03.17. ב- 24.09.17 התייצב הנאשם וביקש לשלוח אותו שוב לממונה כדי לקיים את ההסדר. לדין ביום 22.03.18 הנאשם לא התייצב. בדין ב- 16.07.18 ההליכים הוטלו עקב אי התייצבות הנאשם. ההליכים חודשו ולדין ב- 25.12.18 הנאשם שוב לא התייצב. ב- 19.05.19 הנאשם התייצב ללא סנגור והדין נדחה להתייצבות סנגור. ביום 30.06.19 הייצוג של הסנגוריה הציבורית הוחלף ונדרשה דחייה.

28.10.19 ביקשה ב"כ הנאשם לחזור מההודאה.

טיעוני הצדדים

ביום 28.10.19 טענה ב"כ הנאשם, כי לנאשם קשיים קוגניטיביים וכן "בתיק בעיות ראייתיות קשות ביותר. הנאשם סיפר גרסה של חפות מוחלטת, זה תיק חשבו שאולי הרביצו לאשתו, עכבו אותו לחקירה, ישב עם עוד עצורים שהתביעה לא טרחה לבדוק, בזמן שהוא ישב בתא, אחד העצורים נפצע בראשו, יש כותב שרשם שורה וחצי "ראיתי את הנאשם תוקף אותו" העצור שהותקף אומר שמישהו גבוה תקף אותו" הנאשם טען בדיון כי הוא לא ביצע את המעשה, כמו כן טען כי ב"כ הנאשם בשעתו הסביר לו כי זו מערכת גדולה והוא יורשע.

בדיון ביום 11.02.20 ב"כ הנאשם חזרה על עתירתה לחזור מההודאה, הגישה לבית המשפט איבחון פסיכולוגי שנערך לנאשם. ב"כ הנאשם הפנתה את בית המשפט לאמור בחוות הדעת. לטענתה כיוון שבמאפיינים היחודיים של הנאשם הן ברמה הטיפקודית והן ברמה הקוגניטיבית, מסתבר בדיעבד שהיכולת שלו להבין כאחד האדם את המשמעויות באופן מלא של הסדר הטיעון, היו לקויות מאוד. זה משהו שאי אפשר היה לדעת בלי איבחון. הרמה המתוארת בחווה"ד מקורה איננו במשהו אורגני שהוא נולד איתו, אלא ברקע ההתפתחותי בשילוב עם הפרעה חמורה בתחום הקשב והריכוז, אבל מבחינת התוצאה זה לא משנה אם נולד עם זה או התפתח בשנות ילדותו ונעוריו. עוד טענה כי הנאשם מסר בפנייה גירסת חפות מהרגע הראשון. גם בחקירה במשטרה הוא מסר גירסת חפות. יש כאן עמדה מאוד מ

אוד עקבית שלו, בתוך כל השנים הללו, שיש רגע אחד נתון בזמן, ב- 15.3.2015, שבו העמדה הנחרצת הזו שלו מתערערת, רגע אחד שבו כאשר מסבירים לו שזאת מערכת גדולה, שאין לו סיכוי. ב"כ הנאשם הפנתה לפסיקה התומכת בעמדתה. באיזון הכולל, מערכת המשפט תצא נשכרת אם יאפשרו לאדם שעומד על חפותו בצורה כ"כ נחרצת, לאחר שהוסבר לו בשיחות רבות ובפגישה במשרדי את הסיטואציה, לאפשר לו לקבל את יומו בביהמ"ש ולטעון את טענת החפות שלו שהיא כ"כ נחרצת בתיק זה.

ב"כ המאשימה הסבירה לבית המשפט את הדרך בה מושגים הסדרים עם הסנגורים. נטען כי "סנגור לא נאלץ לקבל שום דבר בלי לדבר עם הנאשם ובלי שהנאשם מבין מה הוא אומר. כבר נתקלנו באולם שסנגור חזר בו כאשר נאשם לא הבין מה שקורה באולם. מה שקורה ביום מוקד זו לא סיבה לאפשר לחזור מההודאה, כשהנאשם מיוצג." הפנתה לאמור באיבחון לפיו הנאשם הבין מה מצופה ממנו, מה אומרים לו ושיתף פעולה באופן מלא. לעניין החזרה מההודאה - הנאשם היה מיוצג לאורך כל הדרך. הסנגור ליווה אותו לאורך כל הדרך. הפנתה לפסיקה התומכת בעמדתה.

דין והכרעה

לאחר ששמעתי את הצדדים אני סבור כי אין מקום לאפשר לנאשם לחזור בו מהודאה. ב"כ הנאשם טענה ארבע טענות, טענת חפות בגרסת הנאשם במשטרה, קשיים ראייתיים, הנמכה קוגניטיבית, כשל ייצוגי. כאשר כלל הנסיבות הביאו להסדר אותו לא הבין הנאשם ולכן למעשה ההודאה אינה הודאת אמת.

לגבי טענות החפות במשטרה וקשיים ראייתיים, בית המשפט לא נחשף לראיות ואין לו דרך לקבוע חפות או אשם על פי ראיות גולמיות. ב"כ הנאשם עיינה בראיות והיא סבורה שאין די ראיות, התביעה עיינה בראיות וסברה שיש די ראיות לצורך הרשעה ולכן הגישה כתב אישום. אלו בדיוק הסיבות שבגינן צדדים להליך הפלילי עושים הסדרים. לא מדובר בנסיבות המצדיקות חזרה מהודאה. בבית המשפט מידי יום מוצגים הסדרים בהם הנאשמים כופרים במשטרה וקיימים קשיים ראייתיים דבר שהוא הסיבה להגיע להסדר ודאי שהדבר לא מהווה נסיבה מספקת להודאת שווא.

לעניין טענת ההנמכה הקוגניטיבית, עינתי עיין היטב בחו"ד שהוגשה לעיוני, ממצאי האבחון עולה כי הנאשם שיתף פעולה כמיטב יכולתו עם מטלות האבחון. תפקודו האינטלקטואלי נמצא בהנמכה קוגניטיבית, שמקורה בהיעדר השכלה בילדותו והפרעה חמורה בתחום הקשב והריכוז. מאמור בחו"ד לנאשם יכולת יישום והבנה למצבים קונקרטיים ופרקטיים. מסקנת הבודקים היא שהתנהלותו בהקשר ההודאה היא פועל יוצא של הפרעת ההתארגנות של הנאשם. "לא מן הנמנע שהנטייה לקונקרטיות כפי שהשתקפה באבחון וגם קשיי הקשב וההנמכה התפקודית הנובעת מכך, הביאו אותו להסכים להצעה שניתנה לו במקום לשקול את משמעותיה לעומק."

בית המשפט מבקש לציין, כי חו"ד הדעת לא עמדה לבחינה של חקירה נגדית ויש מספר דברים בחו"ד הטעונים הבהרה כמו למשל הפער בין האמור בסעיף 16 לחו"ד, לאמור בהמשך חו"ד לפיה בכל המבחנים המילוליים הציון הוא נמוך או גבולי.

מהאמור בחו"ד הנאשם הבין את ההסבר באופן פורמאלי אך לא שקל לעומק משמעות ההודאה. (ראו סעיף 26 לחו"ד). אני חייב לציין כי בתיק זה קיים קושי אמיתי כיוון שאף אחד מהמעורבים בטיפול כיום בתיק לא היה במועד הצגת ההסדר, מלבד הנאשם. בנסיבות אלו ההתרשמות של כל הגורמים המטפלים בתיק היא בדיעבד. יחד עם זאת, גם בית המשפט התרשם כי מאישיותו של הנאשם, כמו נותן חו"ד במהלך הדיונים שהתקיימו לפני, כאמור בסעיף 27 לחו"ד. ההתרשמות של בית המשפט כי הבין הנאשם את מהות ההודאה שלו זאת נוכח התנהגותו של הנאשם באולם, שהעיר הערות לתביעה כל פעם שהתביעה אמרה משהו קונקרטי לגבי התנהלות הנאשם. הוא הגיב לעניין בצורה תואמת את הסיטואציה ואמר את שעל ליבו. לא התרשמתי כי הנאשם אינו מפרש או מבין את המציאות בצורה מעוותת או לא מבין מה שקורה באולם. בנסיבות אלו ההתרשמות שלי כי הנאשם הבין במה הוא מודה, גם אם לא הבין את העומק המשפטי של ההסדר כפי שמתאר זאת נותן חו"ד, הרי שההודאה אינה הודאת שווא בית המשפט התרשם כי עיקר הקושי מצוי בענישה ולא בהודאה. מעבר לכך, קביעה כי אנשים שנמצאים בהנמכה קוגניטיבית אינם יכולים לקחת אחריות על מעשיהם היא קביעה מרחיקת לכת ולמעשה חוטאת לדיני הכשרות לעמוד לדין.

לגבי הטענה של כשל בייצוג היא טענה קשה, קבלה של טענה זו מבלי לקבל את עמדת הסגור שייצג את הנאשם

בזמנו יכולה לגרום לפגיעה אנושה בכל מוסד הייצוג. תמיד נאשם יכול להחליף את הייצוג ולומר כי בשל עצת אחיתופל של הסנגור הקודם, פעל לא נכונה. זוהי טענה הטעונה הוכחה. מלבד אמירתה בחלל בית המשפט לא נעשה דבר כדי להביא ראייה לאמתותה ולכן אני מוצא לדחותה. בתיק זה הנאשם מיוצג על ידי הסנגוריה הציבורית. קיימים מקרים בהם הסנגוריה הציבורית מחליפה את הייצוג. קבלת טענה זו מבלי שהסנגוריה עשתה דבר לצורך הוכחת הדברים, יש לכך השלכות רוחב רבות לעניין הייצוג על ידי הסנגוריה ואיני סבור כי המקרה הנוכחי מתאים לבחינת שאלה זו.

חלוקי הזמן- נטען כי הנאשם טען את הטענה בהזדמנות הראשונה. בית המשפט הביא את השתלשלות ההליכים כדי להראות כי לנאשם היו הזדמנויות נוספות לטעון את שטען וב- 24.09.17 הנאשם נכח בבית המשפט וביקש לשלוח אותו פעם נוספת לממונה על עבודות השירות ולא נאמר דבר לעניין לקיחת האחריות. מעבר לכך התביעה אף מיתנה עמדתה והנאשם לא אמר דבר לעניין ההודאה, דבר העומד לחובת הנאשם. מדובר בחלוקי זמן של 4 וחצי שנים מאז ההסדר ועד ליום בו נטענה הטענה של חזרה מהודאה. העובדה שהנאשם לא התייצב בבית המשפט במהלך תקופה מאד ארוכה אינה יכולה לפעול לטובתו אלא ההיפך.

סוף דבר הבקשה לחזרה מהודאה נדחית.

על הצדדים להיערך לטיעונים לעונש במועד הנדחה.

מזכירות נא להודיע לצדדים תוכן ההחלטה.

ניתנה היום, ו' ניסן תש"פ, 31 מרץ 2020, בהעדר הצדדים.